

Streik i staten

10.000 statstilsatte er i streik etter at meklingen i tariffoppgjøret brøt sammen natt til torsdag. Etter nesten tre timer på overtid ble det klart at Riksmekler Kari Gjesteby ikke hadde grunnlag for å legge fram en skisse som partene kunne godta. Et enstemmig forhandlingsutvalg stilte seg bak beslutningen om å iverksette streik for nesten 3400 medlemmer i LO Stats forbund. Siste gang en streik i staten brøt ut, var for nøyaktig 28 år siden.

Streiken i staten brøt ut fordi:

LO Stat krevde moderate tillegg på nivå med resten av arbeidslivet.

Den såkalte frontfagsmodellen innebærer at konkurranseutsatt industri legger listen for hvor mye lønna skal stige, også i andre sektorer. I år er det allmenn enighet om at Frontfagene vil havne på mellom 4,1 og 4,2 prosent lønnsvekst. Når Statens forhandlere opererer med helt andre, og lavere tall, blir det umulig å komme til enighet. Tilbudet var betydelig under det andre allerede har fått. Statens tilbud ville gitt de statlige ansatte et enda større etterslep i forhold til resten av arbeidslivet.

LO Stat har alltid forsvart Frontfagsmodellen, som sier at konkurranseutsatt industri skal legge rammene. Men da må alle parter ha en felles forståelse av hvordan lønnsdannelsen skjer i frontfaget. I andre sektorer har man lagt til grunn de samme tallene som vi - på forventet lønnsvekst i industrien. Dette støttes i tillegg av historiske tall.

Staten sa nei til å rette opp det lønsmessige etterslepet de statstilsatte har opparbeidet.

- Lønnsutviklingen er større i privat sektor enn i det offentlige. Dette prøver man å beregne i forbindelse med tariffoppgjørene, men likevel viser det seg at den samlede lønnsutviklingen i staten er lavere enn i privat sektor over tid. Dette krevde LO Stat skulle rettes opp i årets oppgjør, men fikk ikke gehør for dette, i og med at vi ikke en gang ble enige om at våre medlemmer skulle opp på det samme som frontfagene.

Vi fikk ikke gjennomslag for bedre rettigheter for innleide vikarer, til tross for at andre sektorer har fått dette.

- I privat sektor fikk Fellesforbundet gjennom bestemmelser som sikrer at innleide vikarer skal ha like gode lønns- og arbeidsvilkår som de fast ansatte. Senere har en rekke andre tariffområder fått slike bestemmelser, blant annet Spekter. Det er underlig at staten ikke ønsker å legge dette inn i hovedtariffavtalen. Spesielt fordi vi vet at innleie av vikarer skjer i økende grad i hele offentlig sektor.

Staten kom aldri med noe tilbud om å øke tilleggene for ubekvem arbeidstid. Bedre betalt for arbeid på kveld og i helger var et viktig krav for LO Stats medlemmer.

- Det er alt for dårlig betalt å jobbe kveld, natt og helg. Derfor krevde LO Stat og de andre arbeidstakerorganisasjonene at tilleggene for ubekvem arbeidstid skulle økes betydelig. Selv om arbeidsgiver sa de hadde forståelse for kravet, kom det aldri et konkret tilbud.

Staten var ikke villig til å tilby noe i forhold til våre krav om lønnet omsorgspermisjon, et krav som er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

- Kravet om rett til fri i forbindelse med for eksempel omsorg for eldre pårørende har vært mye framme i forkant av oppgjøret, og det var ventet fra mange hold at det skulle komme nye bestemmelser på dette punktet. Det er god samfunnsøkonomi i en tid med en stadig mer aldrende befolkning å legge til rette for at eldre arbeidstakere ikke går ut av arbeidslivet for å ta vare på for eksempel foreldre. Forskning, blant annet gjort av Fafo, viser at dette er en ordning alle tjener på. Arbeidstakerne slipper å kjenne tidsklemma, arbeidsgiverne slipper å måtte forholde seg til utslitte ansatte som har brukt ferien på å stelle sine gamle, og samfunnet tjener på at folk klarer å stå i jobben samtidig som de har utvidet omsorgsansvar i en periode.

Finans- og forsikringsselskapet Storebrand har denne ordningen, og mener den fungerer veldig bra.